

VIDENSPORTAL

om udsatte børn og unge

Førskolebørn som er vidne til vold i hjemmet

Førskolebørn helt ned til fire-års alderen, der er vidne til grov vold i hjemmet, er i stand til at fortælle om volden og de kan også til en vis grad vurdere betydningen af den vold de er vidne til.

Af Anette Hammershøi, Socialstyrelsen

FORSKNING

En amerikansk undersøgelse viser, at børn helt ned i fire-års alderen er i stand til ret præcist at svare på spørgsmål om deres forældres voldelige konflikter. Især graden af vold i hjemmet har betydning for om børnene vurderer, at de selv har følt sig truet. Jo mere børnene er vidne til vold mellem forældrene, jo mere sandsynligt er det, at de selv føler sig truet.

Fordi førskolebørn oftere end ældre børn er til stede i hjemmet, når volden forekommer, kan de have større risiko for at blive udsat for de negative effekter, der er forbundet med at være vidne til vold mellem forældre. Bl.a. på grund af denne øgede risiko er der i følge artiklen Predictors of Preschoolers' Appraisals of Conflict in Families Experiencing Intimate Partner Violence behov for mere forskning om førskolebørns oplevelser af vold i hjemmet.

Den undersøgelse som artiklen referer til, ser på førskolebørns kognitive vurderinger af konflikter, de er vidne til mellem deres forældre. Undersøgelsen tager udgangspunkt i, at børn aktivt søger at skabe meningsfulde forklaringer på de hændelser de oplever og på den baggrund responderer på og forholder sig til forældrenes konflikt.

Undersøgelsen ser på tre dimensioner i børnenes fortællinger om hvordan de oplever den vold de har været vidne til: konfliktens karakter (fx hvor tit sker volden og hvor alvorlig er den) trussel (hvorvidt børnene fortæller om, at de var bange) og selvbebrejdelse (i hvilken udstrækning børnene bebrejder sig selv for forældrenes konflikt).

Vil du vide mere?

Miller, Laura E., Kathryn H. Howell
Kathryn og Sandra A. Graham-Bermann, 2012, "Predictors of preschoolers' appraisals of conflict in families experiencing intimate partner violence" i: *Journal of Interpersonal Violence*, 27(3), February 2012, pp.568-586. Kan rekvireres gennem [bibliotek.dk](http://statsbiblioteket.dk/videnskabeligeartikler/index.jsp?query=Predictors+of+preschoolers%9) ([http://statsbiblioteket.dk/videnskabeligeartikler/index.jsp?query=Predictors+of+preschoolers%](http://statsbiblioteket.dk/videnskabeligeartikler/index.jsp?query=Predictors+of+preschoolers%9)

Målgruppe

Undersøgelsens målgruppe er amerikanske børn i alderen fire til seks år, hvis mødre har oplevet alvorlig vold i hjemmet inden for de sidste to år. Børnene har boet i hjemmet i denne periode.

Undersøgelsen omfatter 116 mødre og deres børn, fordelt på 60 drenge og 56 piger. 40 % af børnene var europæisk-amerikanere, 36 % var afrikansk-amerikanere, 20 % havde forældre med to forskellige racemæssige baggrunde, 4 % var spansk-amerikanere.

Mødrene i var mellem 21-54 år med en gennemsnitsalder på knap 32 år og repræsenterede forskellige etniske og racemæssige baggrunde. Mødrene havde endvidere forskellig uddannelsesmæssig baggrund, tilknytning til arbejdsmarkedet og samlivssituation.

Formål og baggrund

Undersøgelsens målgruppe er amerikanske børn i alderen fire til seks år, hvis mødre har oplevet alvorlig vold i hjemmet inden for de sidste to år. Børnene har boet i hjemmet i denne periode.

Undersøgelsen omfatter 116 mødre og deres børn, fordelt på 60 drenge og 56 piger. 40 % af børnene var europæisk-amerikanere, 36 % var afrikansk-amerikanere, 20 % havde forældre med to forskellige racemæssige baggrunde, 4 % var spansk-amerikanere.

Mødrene i var mellem 21-54 år med en gennemsnitsalder på knap 32 år og repræsenterede forskellige etniske og racemæssige baggrunde. Mødrene havde endvidere forskellig uddannelsesmæssig baggrund, tilknytning til arbejdsmarkedet og samlivssituation.

Resultater

Undersøgelsen viser, at der var en signifikant sammenhæng mellem såvel mødrenes som børnenes fortællinger om volden og børnenes vurdering af trussel. Jo mere børnene er vidne til vold mellem forældrene, jo mere sandsynligt er det, at de selv føler sig truet. Denne sammenhæng gjorde sig ikke gældende i forhold til børnenes vurdering af selvbebrejdelse.

Piger rapporterede om signifikant højere grad af selvbebrejdelser end drenge. Undersøgelsen peger på, at dette muligvis skal ses i sammenhæng med, at piger generelt oplever højere grad af skyld end drenge i 3-4 års alderen.

Børnenes kognitive vurderinger af hhv. trussel og selvbebrejdelse varierede ikke i forhold til alder og etnicitet.

Graden af vold i hjemmet bidrager stærkere til børns vurdering af trussel end fx mors eller barnets psykiske trivsel.

Undersøgelsen viste desuden:

- 84 % af børnene i undersøgelsen forstod spørgsmålene i undersøgelsen og var i stand til at svare tilstrækkeligt meningsfuldt på dem. Der var ikke signifikante forskelle på de børn, der ikke i tilstrækkelig grad forstod spørgsmålene og ikke kunne svare meningsfuldt på dem og de børn der gjorde (og som derfor blev inkluderet i undersøgelsen).
- Der var en signifikant sammenhæng mellem børnenes vurdering af "konfliktens karakter" og deres vurdering af "trussel", dvs. at de fortæller at de selv var bange. Der var ikke nogen signifikant sammenhæng mellem børnenes vurdering af selvbebrejdelse og deres vurdering af "konfliktens karakter" eller "trussel".
- Der var en signifikant kønsforskel i forhold til børnenes vurderinger af selvbebrejdelse, idet piger rapporterede højere grad af selvbebrejdelse end drenge, men der var ingen kønsforskel i forhold til børnenes vurdering af "trussel" eller fortællinger om "konfliktens karakter". Der var heller ingen signifikante forskelle i forhold til alder og minoritetsstatus.
- Graden af vold i hjemmet og mor og barns psykiske trivsel bidrog til dels til børnenes vurdering af "trussel", men var ikke signifikant i forhold til "selvbebrejdelse", dvs. i forhold til hvorvidt børnene bebrejdede sig selv for forældrenes konflikt.

Fremgangsmåde, metode og teori

Graden af vold i hjemmet og mor og barns psykiske trivsel bidrog til dels til børnenes vurdering af "trussel", men var ikke signifikant i forhold til "selvbebrejdelse", dvs. i forhold til hvorvidt børnene bebrejdede sig selv for forældrenes konflikt.

De børn i førskole-alderen der deltog i undersøgelsen og deres mødre, blev rekrutteret via annoncering, fx inden for juridisk rådgivning, psykiatrien og krisecentre.

Mødre og børn blev interviewet og graden af volden i hjemmet, mødrenes og børnenes psykiske trivsel samt børnenes vurderinger af konflikten mellem deres forældre blev vurderet ud fra empirisk validerede måleredskaber.

Mødrene blev interviewet i ca. 1½ time, interview af børnene varede cirka 30-45 minutter. Interviewene fandt sted på et sikkert og roligt sted, fx på et krisecenter eller et medborgerhus.

Artiklen redegør for de forskellige skalaer og måleredskaber der er anvendt, som fx Pearson's korrelation, Revised Conflict Tactics Scales (CTS2) og Childrens' Perceptions Interparental Conflict Scale (CPIC).

Undersøgelsen ser på betydningen af børns kognitive vurderinger af den konflikt de er vidne til. Udgangspunkt er, at børn aktivt søger at skabe meningsfulde forklaringer på hændelserne og på den baggrund søger at respondere på og forholde sig til forældrenes konflikt. Den kognitive proces fra barnets forståelse og respons omtales som barnets kognitive vurdering.

Artiklen gennemgår bl.a. en række indikatorer som kan spille ind på børns opfattelse af trussel og selv-bebrejdelser og opsummerer tidligere studiers resultater i forhold hertil. Følgende indikatorer omtales: køn, alder, graden af vold samt depression og traumatisk stress hos barnets mor.

Perspektivering og anbefalinger

Artiklen pointerer, at der generelt mangler forskningsbaseret viden om førskolebørn der udsættes for eller er vidne til vold i familien. Den aktuelle undersøgelse peger på, at det er muligt for fire til seks-årige børn, at fortælle om og svare på spørgsmål om deres forældres voldelige konflikter.

Eftersom yngre børn opholder sig mere i hjemmet end ældre børn kan de have større risiko for at blive udsat for de negative effekter der er forbundet med at være vidne til vold mellem forældrene. Undersøgelsen pointerer, at det er særdeles vigtigt at sætte særskilt fokus på førskolebørn, der udsættes for vold mellem deres forældre, så der kan opnås en større viden om, hvordan denne aldersgruppe tilpasser sig og håndterer den vold de er vidne til. Ved at følge førskolebørns kognitive vurderinger over tid er det muligt at undersøge, hvordan disse ændrer og udvikler sig samt hvad der bidrager til dem. En øget forståelse af små børns kognitive vurderinger kan også kvalificere undersøgelsen af, hvordan man bedst muligt hjælper børnene i behandlingsregi.

De børn der har deltaget i undersøgelsen har været vidne til grov vold. Undersøgelsen kan ikke sige noget om, om børn der er udsat for mindre grov vold reagerer anderledes.

Mere viden

[SISO - Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn](http://www.socialstyrelsen.dk/viso) (<http://www.socialstyrelsen.dk/viso>)

[SISO's Inspirationskatalog til udarbejdelse af skriftligt kommunalt beredskab](http://shop.socialstyrelsen.dk/products/seksuelle-overgreb-og-fysisk-psykisk-vold) (<http://shop.socialstyrelsen.dk/products/seksuelle-overgreb-og-fysisk-psykisk-vold>)

[LOKK](http://www.lokk.dk/) (<http://www.lokk.dk/>)

[Børnerådet](http://www.boerneraadet.dk/) (<http://www.boerneraadet.dk/>)

[Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress](http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx) (<http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx>)

Printet: 10.06.2013

Publiceret: 25.01.2013

Sidst opdateret: 25.01.2013 kl. 13:15

Socialstyrelsen
Edisonsvej 18. 1.
5000 Odense C

Telefon: 72 42 37 00
info@socialstyrelsen.dk

EAN-nr.: 5798000354838
CVR-nr.: 26144698